

Sygn. akt: I C 999/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Mrągowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Krzysztof Połomski
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Milena Urbanowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2019 roku w Mrągowie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. J.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A.

z siedzibą w W. na rzecz powoda S. J. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 października 2018 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt ***IC 999/18***

UZASADNIENIE

Powód S. J. wystąpił przeciwko Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. z powództwem o zapłatę na jego rzecz kwoty 5.000 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 3 października 2018 roku do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, iż od ponad 20 lat posiada u pozwanego ubezpieczenie na życie XXI-Rodzina, a zakres wiążącej strony umowy obejmuje wypłatę kwoty 5.000 złotych z tytułu zgonu małżonka. Żona powoda zmarła w dniu 20 września 2018 roku podczas przebywania na terenie Stanów Zjednoczonych. W dniu 27 września 2019 roku powód zgłosił szkodę, a w dniu 2 października 2019 roku pozwany odmówił wypłaty świadczenia z uwagi na to, że w amerykańskim akcie zgonu jest wpisane, że zmarła D. J. była rozwiedziona. Powód oświadczył, że nic nie wiedział o rozwodzie, który miał miejsce najprawdopodobniej w USA. Powodowi nic nie wiadomo, aby było przeprowadzone odpowiednie postępowanie sądowe zwane „legalizacją”.

W odpowiedzi na pozew pozwany – Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, iż powód był objęty umową ubezpieczenia na życie XXI-Rodzina. Oświadczył, że odmówił wypłaty świadczenia odszkodowawczego na rzecz powoda, gdyż a aktu zgonu D. J. wynika, że w chwili śmierci była ona rozwiedziona, a więc nie była żoną powoda. Pozwany podniósł, że wyrok rozwodowy wydany w USA podlega uznaniu z mocy prawa, gdyż w dniu 1 lipca 2009 roku zmianie uległy przepisy odnośnie uznania zagranicznego wyroku rozwodowego w Polsce, a wszystkie wyroki wydane po tej dacie podlegają uznaniu z mocy prawa, jeśli tylko nie zachodzi żadna z przesłanek wskazanych w kpc.

Sąd ustalił, co następuje:

S. J. od wielu lat posiada w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W. (...). Z dniem 1 lutego 2018 roku rozpoczął się kolejny rok trwania w/w umowy ubezpieczenia. Ubezpieczenie na podstawie łączącej strony umowy swoim zakresem obejmowało m.in. zgon współmałżonka, a świadczenie z tego tytułu zostało określone na kwotę 5.000 złotych.

(bezsporne, a nadto dowód: polisa (...) – k. 8, OWU – k. 37-40, korespondencja – k. 41-54, przesłuchanie S. J. – k. 70-71, k. 78)

D. J. przez kilka lat przebywała na terytorium Stanów Zjednoczonych. Zajmowała się tam pracą polegającą na opiece nad osobami starszymi. Wyjechała na podstawie tzw. wizy turystycznej i nielegalnie przedłużyła swój pobyt. W dniu 20 września 2018 roku D. J. zmarła, a w akcie zgonu sporządzonym w USA jako stan cywilny w chwili zgonu wpisane zostało „rozwiedziona”.

(dowód: akt zgonu – k. 9, przesłuchanie S. J. – k. 70-71, k. 78)

W dniu 27 września 2018 roku S. J. zgłosił do Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. szkodę w oparciu o polisę (...) polegającą na śmierci małżonka. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. odmówiło wypłaty świadczenia stwierdzając, że z dokumentacji wynika, że w chwili śmierci D. J. była rozwiedziona. S. J. odwołał się od tej decyzji, jednakże w piśmie z dnia 11 października 2018 roku Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. podtrzymało wcześniejsze stanowisko o odmowie wypłaty świadczenia.

(bezsporne, a nadto dowód: zgłoszenie szkody – k. 10-11, pismo (...) S.A. z dnia 02.10.2018r. – k. 12, korespondencja – k. 14-15)

W polskim akcie małżeństwa D. J. i S. J. brak adnotacji o jego rozwiązaniu.

(bezsporne, a nadto dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 13, informacja USC – k. 74, odpis zupełny aktu małżeństwa – k. 75)

S. J. z pisma przysłanego ze Stanów Zjednoczonych dowiedział się, że D. J. zainicjowała i przeprowadziła tam sprawę rozwodową. Rozmawiał o tej sytuacji telefonicznie z żoną, która uspokajała go, że rozwód miał mieć wyłącznie charakter fikcyjny. Na jesień 2018 roku D. J. planowała powrót do Polski. S. J. występował do Sądu Okręgowego w Olsztynie o uznanie orzeczenia rozwodowego, jednakże wniosek ten został mu zwrócony, gdyż nie dołączył on dokumentu wskazującego, że orzeczenie jest prawomocne.

(dowód: dokumenty znajdujące się w aktach sprawy VI RCo 20/17 Sądu Okręgowego w O., przesłuchanie S. J. – k. 70-71, k. 78)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającej części jest zasadne i w tym zakresie podlegało uwzględnieniu.

Na wstępie podkreślenia wymaga fakt, iż okoliczności niniejszej sprawy zasadniczo nie były objęte sporem stron. Pozwany uznał bowiem swoją odpowiedzialność co do zasady, zaprzeczając jedynie istnieniu podstawy faktycznej do wypłaty odszkodowania. Poza sporem stron była natomiast kwestia zapisów ogólnych warunków umowy ubezpieczenia łączącej strony, w tym wysokości świadczenia odszkodowawczego na wypadek śmierci małżonka określona na poziomie 5.000 złotych.

Kluczową kwestią sporną pomiędzy stronami była natomiast kwestia tego, czy w chwili śmierci D. J. pozostawała żoną powoda, czy też była z nim rozwiedziona.

Nie ulega wątpliwości, iż kwestię tę należało rozstrzygać w oparciu o prawo polskie, bowiem w tym porządku prawnym zawarta została umowa ubezpieczenia łącząca strony procesu.

Stosownie do treści art. 1145 kpc orzeczenia sądów państw obcych wydane w sprawach cywilnych podlegają uznaniu z mocy prawa, chyba że istnieją przeszkody określone w art. 1146 kpc. Zgodnie zaś z treścią tego przepisu informacje o jednostce

orzeczenia sądów

tezy z piśmiennictwa

komentarze

monografie

wzory i zestawienia

procedury

orzeczenie nie podlega uznaniu, jeżeli:

- 1) nie jest prawomocne w państwie, w którym zostało wydane;
- 2) zapadło w sprawie należącej do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich;
- 3) pozwanemu, który nie wdał się w spór co do istoty sprawy, nie doręczono należycie i w czasie umożliwiającym podjęcie obrony pisma wszczynającego postępowanie;
- 4) strona w toku postępowania była pozbawiona możliwości obrony;
- 5) sprawa o to samo roszczenie między tymi samymi stronami zawisła w Rzeczypospolitej Polskiej wcześniej niż przed sądem państwa obcego;
- 6) jest sprzeczne z wcześniej wydanym prawomocnym orzeczeniem sądu polskiego albo wcześniej wydanym prawomocnym orzeczeniem sądu państwa obcego, spełniającym przesłanki jego uznania w Rzeczypospolitej Polskiej, zapadłymi w sprawie o to samo roszczenie między tymi samymi stronami;
- 7) uznanie byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (klauzula porządku publicznego).

W okolicznościach niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, iż postępowanie rozwodowe zostało przez D. J. zainicjowane i przeprowadzone na terenie Stanów Zjednoczonych. Fakt ten został przyznany przez samego powoda,

który występował do Sądu Okręgowego w Olsztynie o uznanie orzeczenia rozwodowego, jednakże wniosek ten został mu zwrócony, gdyż nie dołączył on dokumentu wskazującego, że orzeczenie jest prawomocne. Wedle jego oświadczenia nie mógł wykonać nałożonego nań zobowiązania, gdyż nie dysponował takim dokumentem, a jego starania o uzyskanie wyroku rozwodowego okazały się być nieskuteczne.

Podkreślić należy, iż z przesłuchania powoda wyłania się wniosek, że o rozprawie rozwodowej dowiedział się już po fakcie, a odpis wyroku rozwodowego otrzymał w wersji anglojęzycznej i został zmuszony do zlecenia jego tłumaczenia. Nie ulega zatem wątpliwości, iż in concreto spełnione zatem zostały przesłanki negatywne do uznania orzeczenia sądu państwa obcego przewidziane przez art. 1146 § 1 pkt 3 i 4 kpc, a nie jest wykluczone, że również i przez art. 1146 § 1 pkt 1 kpc. Ocena tego typu jest oczywiście zastrzeżona dla kognicji sądów okręgowych (art. 1148¹ § 1 kpc), jednakże – jak bezspornie ustalono – procedura taka nie została dotychczas skutecznie przeprowadzona.

Stosownie zaś do treści informacji o jednostce

orzeczenia sądów

tezy z piśmiennictwa

komentarze

monografie

wzory i zestawienia

procedury

art. 1148 § 1 kpc każdy, kto ma w tym interes prawny, może wystąpić do sądu z wnioskiem o ustalenie, że orzeczenie sądu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu. Nie ulega zatem wątpliwości, iż pozwany – powołując się na fakt rozwiązania małżeństwa S. J. z D. J. jako podstawę odmowy wypłaty świadczenia odszkodowawczego – miał interes prawny do zainicjowania tego typu postępowania. W ocenie Sądu – w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę –

to na pozwanym spoczywał obowiązek wykazania faktu skutecznego rozwiązania małżeństwa powoda z D. J., gdyż to pozwany z zaistnienia tego faktu wyprowadzał istotne korzystne dla siebie skutki prawne.

Skoro umowa ubezpieczenia została zawarta na gruncie prawa polskiego, a w polskim akcie małżeństwa D. J. i S. J. brak adnotacji o jego rozwiązaniu, to brak było również podstaw do odmowy wypłaty powodowi należnego odszkodowania.

Mając zatem powyższe na uwadze – na podstawie art. 805 § 2 pkt 2 kc – orzeczono jak w punkcie I wyroku, w pozostałym zakresie powództwo oddalając jako wygórowane (pkt II wyroku). Oddalenie powództwa dotyczyło wyłącznie niewielkiej części roszczenia odsetkowego. W ocenie Sądu bowiem jako datę początkową ich naliczania należało przyjąć dzień następny po dniu definitywnej odmowy spełnienia świadczenia na rzecz powoda, gdyż dzień ten nastąpił jeszcze przed upływem 30-dniowego terminu od dnia zgłoszenia szkody zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 roku, poz. 473 ze zm.).

O kosztach procesu orzeczono – stosownie do jego wyniku – w oparciu o regułę z art. 100 zd. drugie in principio kpc, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 250 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III wyroku).

/-/ SSR Krzysztof Połomski